

Olomouc

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Olomouc

Nadmořská výška: 219 m n. m.

Počet obyvatel: 97 608

Adresa URL: www.olomouc.eu

Okres: Olomouc

GPS souřadnice: 49.593870N, 17.250871E

První pís. zmínka: 1078 (946 let)

PSČ: 779 11

Facebook: [statutarni.mesto.olomouc](https://www.facebook.com/statutarni.mesto.olomouc)

Historie obce Olomouc

První zmínky o městě Olomouc se datují k roku 1017, kdy byla Morava připojena k českému přemyslovskému státu. Olomouc, vyrvána českými Přemyslovci z područí Boleslava Chrabrého, začala pod vedením knížete Břetislava svou pouť napříč historií. Za jeho vlády byl na místě starého hradiska vybudován nový hrad s rozlehlým předhradím, na němž stál také nejstarší známý olomoucký kostel sv. Petra, dnes už neexistující. Roku 1063 bylo knížetem Vratislavem obnoveno biskupství a o patnáct let později založil kníže Ota Sličný nejslavnější olomoucký klášter Hradisko. Roku 1126 se stal biskupem Jindřich Zdík, z jehož vůle bylo sídlo biskupství přemístěno z kostela sv. Petra do chrámu sv. Václava.

V roce 1182 byla celá Morava sjednocena jako markrabství a Přemyslovský hrad ztratil svoji dominantní úlohu správního centra. Postupně zanikl a na jeho místě bylo budováno kapitulní děkanství. Na počátku 13. století zemřel také poslední z linie olomouckých knížat a vládcem Olomouce, jakož i celé Moravy, byl jmenován markrabě, vždy některý ze synů současného českého krále. Navzdory těmto zdánlivě nepříznivým okolnostem nastal v Olomouci prudký rozvoj hospodářství a kultury, který směřoval zejména k městským tržištím, dnešnímu Hornímu a Dolnímu náměstí. V polovině 13. století bylo město obehnané hradbami a prohlášeno za oficiálně založené.

Rok 1306 přinesl lehký rozruch a vytržení ze stereotypu hospodářského rozkvětu. V Olomouci se při tažení do Polska zastavil Václav III., poslední český král z rodu Přemyslovců, kterému se tato návštěva stala osudnou. Po jeho zavraždění nastoupili Lucemburkové a s nimi přišel další významný rozvoj města. Olomouc se jako křižovatka cest stala největším centrem obchodu na Moravě. Město, kterému obchod přinášel nemalé zisky, čilý ruch na tržišti podporovalo a dokonce získalo různá královská privilegia, mezi nimiž bylo i právo vybudovat další tržnici. Zároveň s rozvojem obchodu přišel také obrovský rozmach stavební, zejména v oblasti církevních staveb. Z této doby pochází např. chrám sv. Kateřiny a chrám sv. Michala. Roku 1378 markrabí pod nátlakem udělil olomouckým povolení ke stavbě radnice.

V období husitských válek Olomouc revoluční hnutí nepodpořila a postavila se radikálně proti. Dokonce zde bylo popraveno několik desítek husitů. Rozvoji města husitství také příliš nepřálo. Obchodní cesty se v této neklidné době vyhýbaly nejen Olomouci, ale i celým Čechám a Moravě. Po husitských válkách se město dlouho vzpamatovávalo, avšak přesto byl v tomto období vybudován slavný orloj a dostavěn gotický chrám sv. Mořice.

V průběhu 16. století došlo opět k rozmachu kultury a na Horním náměstí rostly honosné paláce zbohatlíků, vesměs v renesančním slohu. V roce 1566 přišli do Olomouce jezuité, pozvaní

především za účelem provádění rekatolizace. Založili kolejie a gymnázium, které bylo roku 1573 povýšeno na univerzitu. Ta v současnosti nese název Palackého a zahrnuje sedm fakult. Nadějněmu rozvoji města udělala čáru přes rozpočet až třicetiletá válka, kdy po krátkém obléhání v roce 1642 padlo do rukou Švédům. Ti zde potom zůstali dlouhých osm let. Po jejich odchodu bylo město z velké části zničeno a z původních přibližně třiceti tisíc obyvatel zůstaly ve městě pouze dva tisíce. Zemské úřady, které byly z Olomouce závčas evakuovány, se již nevrátily a statut hlavního města Moravy získalo Brno.

I přes řádění morů a požárů na počátku 18. století nastal v Olomouci opět stavební ruch. Kromě nových domů vznikl také soubor nádherných barokních kašen s antickými motivy a hned dva morové sloupy, Mariánský a Nejsvětější Trojice. Roku 1740 obsadil město bez vyhlášení války na dva roky pruský král Bedřich. Po této zkušenosti bylo nadále stavebně rozvíjeno s ohledem na další možné napadení. Toto řešení se ukázalo jako velmi prozíravé, protože necelé dva roky po dokončení opevnění bylo napadeno Bedřichem II. a odolalo.

V průběhu 19. století neměla Olomouc příliš dobré podmínky pro rozmach průmyslu, především z důvodu pevného sevření hradbami. Tohoto faktu využilo ke zvýraznění svého náskoku zejména Brno. Roku 1830 byla dokončena budova divadla na Horním náměstí, roku 1841 přijel do Olomouce první vlak. Z patnácti tisíc tehdejších obyvatel hovořily dvě třetiny německy. Poté, co kolem Olomouce připravené na obléhání s nezájmem protáhla pruská armáda směrem na Vídeň, začali obyvatelé postupně likvidovat hradby, aby nebyl dále omezován růst města.

Po vzniku samostatného Československa získalo v Olomouci české obyvatelstvo početní většinu, která se ještě zvýraznila po připojení okolních měst, dnešních periferních čtvrtí. Podle sčítání lidu zde v roce 1920 žilo šedesát tisíc lidí a z toho celé dvě třetiny tvořili Češi. Následující dvě války udusily rozvoj průmyslu a druhá světová navíc přinesla ničení stavebních i kulturních pamětihodností. Kolem města byly postaveny nové hradby, tentokrát dvanáctipatrové a z panelů.

